

De vågade

av Teater Jaguar

Tack för att ni valde att se vår föreställning *De vågade*.

Manuset är baserat på berättelser om verkliga personer och skrivet av skådespelarna Louise Juliusson och Emil Klingvall, som också medverkar på scen. Föreställningen är regisserad av Sara Klingvall.

I arbetet med föreställningen har vi på Teater Jaguar pratat om vad som gör en människa stark eller modig. Vi har läst om en massa olika personer, som alla har gått till historien för att de på ett eller annat sätt har förändrat eller utforskat sin omvärld. I föreställningen presenterar vi en handfull av dem. De har olika drivkrafter och förutsättningar – men de har alla följt sitt hjärta och gjort det de själva trott på, även när de har mött på motstånd.

I detta lärmaterial har vi valt att ta fasta på några av utgångspunkterna i vårt konstnärliga arbete. De är exempel på vad ni kan samtala om efter att ha sett föreställningen.

VAD ÄR MOD OCH STYRKA?

Flera av personerna i föreställningen säger att de någon gång har kommit till en punkt där de måste välja. Antingen kan de göra det som förväntas av dem – flytta på sig, tystna eller sluta drömma – eller också kan det bryta mot förväntningarna och följa sitt hjärta.

Diskussionsfrågor:

- *På vilka olika (ibland helt motsatta) sätt kan en person vara modig, tycker du?*
- *Tycker du att någon person i föreställningen var särskilt modig – och i så fall vem och hur?*
- *Måste det finnas rädsla för att någonting ska kallas modigt?*
- *Olika kroppar har olika förutsättningar. I föreställningen ser vi några exempel på när den egna kroppen blir ett motstånd. Resonera om vad det fick för betydelse för den personen/de personerna.*
- *Olika sorters kroppar skapar även olika förväntningar. I föreställningen ser vi några exempel på när andra har satt upp hinder utifrån vem någon är. Resonera om hur.*
- *Vad är mod för dig? Vad är styrka?*
- *Hur skulle du kunna bryta mot andras förväntningar och övervinna ett motstånd?*
- *Finns det någon person som du känner till som du tycker är modig eller stark? Hur och varför?*

PERSONERNA I FÖRESTÄLLNINGEN

Föreställningen bygger på berättelser om olika kända personer – en handfull av alla de modiga, kämpande människor som finns eller har funnits på riktigt.

Rosa Parks från Alabama i USA vågade sitta kvar på bussen, trots att hon inte fick det på grund av sin hudfärg. Hon startade en bojkott som varade i 381 dagar. Hennes kamp bidrog till att den rasistiska lagen ändrades 1956. Detta blev ett startskott för medborgarrättsrörelsens kamp i hela världen.

Martin Luther King var en amerikansk pastor och kämpe inom den afroamerikanska medborgarrättsrörelsen. Han använde ickevåldsprincipen och blev inspirerad av Rosa Parks, när hon blev känd för att ha vägrat resa sig för en vit på en buss. *I have a dream* är ett känt tal som han höll i Washington 1963.

Malala Yousafzai kommer från Swatdalen i Pakistan. Sedan hon var 15 år har hon kämpat för flickors rätt att gå i skolan och gör än idag. Hennes modiga kamp har med stöd av FN spridits över hela världen. Hon fick Nobels fredspris vid 17 års ålder, yngst någonsin.

Selma Lagerlöf levde på 1800-talet och hade tidigt en dröm om att bli författare. På den tiden var det nästan omöjligt för kvinnor att jobba som författare. Selma vågade följa sin dröm och blev den första kvinnan att få Nobelpriset i litteratur. *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* är en av Selmas kända verk.

Stephen Hawking var en brittisk fysiker och forskare. Han har skrivit flera böcker om svarta hål och han var uppfylld av den stora frågan: *Hur uppstod universum?*

Frida Kahlo föddes i La casa azul i en liten by i Mexico. Trots svåra skador efter en hemsk olycka började Frida att måla. Framförallt självporträtt i starka färger inspirerad av mexikansk populärkultur.

Marie Courie var en polsk-fransk forskare. Hon upptäckte två nya grundämnen, radium och polonium, som båda avger radioaktiv strålning. Marie var den första kvinnan som fick Nobelpris och hon är hittills den enda person som fått två stycken, 1903 i fysik och 1911 i kemi.

Mary Shelley var en brittisk författare på 1800-talet. Hon skrev världens första skräckroman: *Frankenstein*. Boken blev en succé och har gjorts både som film och teater fler gånger. Idén till Frankenstein fick hon under en sommar i Schweiz med mycket åska och oväder. Mary var väldigt mörkrädd!

Amelia Earhart var en amerikansk pilot som vågade trotsa fördomen om att kvinnor inte ska vara äventyrare. Hon var den första kvinnliga piloten som flög över Atlanten 1928. Amelia var känd för sina långflygningar och sin kamp för kvinnors möjligheter att flyga.

SCENKONST

En teaterföreställning består alltid av flera olika samspelande och betydelsebärande "tecken". Förutom **skådespelare** och **text**, så spelar **scenografi** (hur rummet är ordnat), **kostym** (kläder) **mask** (smink och frisyra), **ljud** (musik och ljudeffekter), **ljussättning** mm roll för hur föreställningen uppfattas och tolkas i sin helhet. Föreställningens **regi** styr hur alla dessa tecken samspelar och används.

Diskussionsfrågor:

- *Fundera över hur scenrummet såg ut och hur det användes. Vad fick scenografin för betydelse för berättelserna? Vilket slags stämning skapade rummet, tycker du? Går det att göra symboliska tolkningar?*
- *Fundera över skådespelarens gestaltningar av olika karaktärer. Hur användes kropp och röst? Vilka särskilda attribut användes? Är det någon karaktär du minns mer än de andra? Varför?*
- *Vad minns du av hur ljud och musik användes?*
- *Vad minns du av hur ljus och rök användes?*
- *Fanns det något särskilt i regin (föreställningens "hur") som du tyckte om?*
- *Om du själv var föreställningens regissör – vad skulle du vilja ändra på?*

DET KONSTNÄRLIGA TEAMET BAKOM FÖRESTÄLLNINGEN

Av och med:	Louise Juliusson och Emil Klingvall
Regi:	Sara Klingvall
Scenografi & kostym:	Heidi Saikkonen
Mask:	Kerstin Olsen
Musik:	Patrik Vören
Ljus:	Torben Sigelius Kulin
Dramaturg:	Anna Berg
Teknik:	Andreas Bertholdsson & Torben Sigelius Kulin
Foto:	Lina Ikse
Produktion:	Naemi Pebaqué

Teater Jaguar
STORGATAN 3, GÖTEBORG